

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izjave razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

„JUTRA“

Podonavje in vzhodna Evropa

DOZOREVANJE REŠITVE VELIKEGA PROBLEMA.

Poleg problema razorožitve zanima sedaj v Ženevi zbrano diplomacijo najbolj srednja ter vzhodna Evropa. Znova je v ospredju takozvano podonavsko vprašanje. Neposredni povod za to so dale vse zainteresirane države, odnosno skupine: mala antanta, Avstrija in Madžarska ter naposled še Italija. Že madžarski zunanji minister Koloman Kánya de Kánya se je o priliki svojega nedavnega uradnega obiska v Parizu razgovarjal s francoskim zunanjim ministrom Paulom-Boncourjem ter ministrskim predsednikom Daladierjem o tej zadevi, avstrijski zvezni kancelar dr. Dollfuss jo je pa sprožil pretekli teden v Ženevi. Ističasno je razpravljala s svoje strani o Podonavju konferenca zunanjih ministrov male antante v Sinaji, Italija pa je po baronu Aloisiju in Suvichu predložila v soboto v Ženevi vsem zainteresiranim državam in velesilam spomenico, v kateri je dala svojo iniciativo, gledano z italijanskega prisrčnega stališča. V njej predlaga realizacijo sklepov svoječasne srednjeevropske gospodarske konference v Stresu, ki se opirajo pretežno na preferenčni sistem.

Ta spomenica Italije je bila izdana očito z namenom, da bi paralizirala delo male antante in spravila vso stvar na tiri, ki bi vodil do take gospodarske »ureditve« Podonavja, ki bi dajala koristi in prednosti skoraj samo Madžarski in Avstriji ter po njima Italiji sami. Reorganizirano Podonavje naj bi se ognilo jugoslovanskih pristanišč ter smerilo ves promet v italijanski luki Trst in Reko. Da mala antanta solucije ne bo nikoli sprejela, je menda vsakomur razumljivo, a nasprotuje ji odločno tudi Francija, ki je jasno izjavila, da je pripravljena modificirati Tardieujeve načrte samo v smislu načrta male antante. Neiskrenost in dvoličnost, ki jo je Italija pokazala zlasti pri reševanju problema razorožitve, ko izjavlja na eni strani svoje soglasje s Parizom, na drugi pa odkrito podpira Berlin, je francosko razpoloženje za sodelovanje z Italijo močno ohladila. Francija se v celoti zopet obrača k mali antanti tudi v podrobnostih in snuje z njo vred velike načrte, ki so sicer obstojali že prej, so pa bili vsaj odgojeni. Ti načrti posegajo močno tudi v sam problem Podonavja.

Vse namreč kaže, da se pripravlja za vsak primer ureditev tega vprašanja tudi brez Avstrije in Madžarske ter s tem seveda tudi brez Italije. Načrt je pa celo mnogo dalekosežnejši ter sloni na politični bazi, ki naj se ustvari še letos. Konference male antante so posebnost značilne zlasti po tem, da povedo njihovi uradni komuniqueji malo ali celo zelo malo, tem več pa povedo dogodki, ki jim sledijo. Tako, se zdi, bodo tudi sedaj povedali šele dogodki prihodnjih dni in tednov, kaj se je zasnovo v Sinaji. Že danes je pa vidno, da se pripravlja nekakšna končna izpopolnitev francoskega paktu držav v srednji in vzhodni Evropi.

Klic ob Baltičkega do Sredozemskega morja, ki je bil tako glasen po konferenci v Beogradu in Pragi, se oglašja sedaj po konferenci v Sinaji še močneje. Razna potovanja in konferiranja so s tem v tesni zvezi. Konkretno gre za to, da se povežeta mala antanta in Poljska s tesnejšimi vezmi, priključita pa naj se tudi Bolgarija in Turčija! Bolgarija naj bi sploh postala članica male antante, ki bi tako štela štiri države, tri slovanske in eno latinsko, ki pa je po svoji mentaliteti bližja Slovanom kakor Romanom. S tem bi se popolnoma izločil vsak vpliv Italije v tem delu Evrope. Nova ogromna zveza bi obsegala države od Baltika do Jadrana ter Črnega in Egejskega morja in bi štela preko 100 milijonov ljudi, za njo pa bi stala kot zavezница Francije še Rusija.

Pri vsem tem seveda ne smemo biti prevlekljivi optimisti, bolje je, če zaenkrat še dvomimo o tem, da bi se dal ta grandiozni načrt realizirati v celoti tako, kakor si mi želimo. Dejstvo samo, da se poizkusi za realizacijo vedno znova pojavljajo in da se čuti na vseh straneh načelna pripravljenost, nam daje veliko upanje, da se bo prej ali slej vse srečno uredilo. S politično ureditvijo bo pa prišla sama po sebi tudi gospodarska. Morda je celo bolje in pametneje, da počakamo na ugodnejše čase, kakor da bi se prenačili in stopili v kakršnokoli zvezo z državami, ki nam politično niso prijateljsko razpoložene in bi iskale v gospodarskem sodelovanju samo svojo okrepitev in našo oslabeitev. Verujemo v resničnosti reka: Boj se Danačev tudi če prinašajo darila!

Vse, kar se pripravlja, je zaenkrat še v vrtnju, vse kipi in se meša. Konferira se na vseh straneh, potuje se in se bo potovalo, piše se in ugiba in se bo še naprej pisalo in ugibalo. Vesti bodo take, kakršne bo njihov vir, upamo pa, da nam ne bo treba predolgo čakati na resnico in da bo ta resnica taka, da bo utrdila naš politični in gospodarski položaj ter nam bo pokazala lepše perspektive v skupno bližnjo bodočnost.

Likvidacija krivikalne stranke v Avstriji?

STRANKA NAJ BI SE RAZPUSTILA IN PRIKLJUČILA TAKOZVANI PATRIOTIČNI FRONTI.

DUNAJ, 3. oktobra. Včeraj dopoldne je zasedalo predsedstvo krščansko-socialne stranke, popoldne pa krščansko-socialni klub, ki je sestavljen iz narodnih in deželnih poslancev. Danes dopoldne je bil sklican k seji še glavni svet krščansko-socialne stranke, kateremu je vodil zvezni kancelar dr. Dollfuss izčrpano poročilo o političnem položaju. Na vseh teh sejah je glavna točka reševanje vprašanja, ali naj se krščansko-socialna stranka razpusti in v celoti preide v patriotično fronto. Iz dosedanjih resolucij je razvidno, da sta kmečka zveza v krščansko-socialni stranki, kakor tudi zveza obrtnikov odločno proti razpustu stranke. Na vsak način izgleda, da bo končna odločitev v tem vprašanju padla še danes in se zato smatra današnji dan kot izredno važen za nadaljnji razvoj notranjih dogodkov v Avstriji. Zvezni kancelar dr. Dollfuss bi se bil moral včeraj sestati z voditeljem »Helmwehra« knezom Starhembergom, vendar do tega sestanka ni prišlo zaradi Starhemborgove odsotnosti z Dunaja.

SILNE POPLAVE V FRANCIJI.

PARIZ, 3. oktobra. Poplave v južni Franciji postajajo vedno bolj nevarne. Dežuje še vedno brez prestanka, reke naraščajo in prebivalstvo je popolnoma obupano. V nekaterih krajih sega voda že do prvih nadstropij hiš. Več vaši je popolnoma uničenih po divljajočih vodah. Že dosedanja škoda je ogromna.

Približanje Bolgarije mali antanti

SESTANKI VLADARJEV V EVKSINOGRADU IN CARIGRADU. POMENI SE-STANKOV. KOMENTARJI TISKA. OBISK ROMUNSKEGA KRALJA V BOLGARIJI.

VARNA, 3. oktobra. Ob priliki prihoda jugoslovanskega kraljevskega para v gradič Evksinograd objavlja list »Var-nenski Novina« med drugim tudi sledeče: »Obisk jugoslovanskega kraljevskega para v dvorcu Evksinogradu spremlja z veliko pozornostjo ne le bolgarski, temveč tudi ves svetovni tisk. Dokaz temu je dejstvo, da so dopotovali v Varno iz Sofije dopisniki skoraj vseh evropskih in poročevalci vseh sovjetskih listov.«

PARIZ, 3. oktobra. Iz Carigrada se poroča, da so tamkaj v teku velike priprave za sprejem Nj. Vel. kralja Aleksandra in Nj. Vel. kraljice Marije ter da je turška vlada sklenila ponuditi svojim visokim gostom za čas njihovega bivanja v Carigradu bivši sultanov bajni grad Dolma Bagdče na levi obali Bospora, dočim bi stanoval predsednik turške republike Mustafa Kemal paša v času prebivanja jugoslovanskih suverenov v Carigradu v gradu Bejlerja beja na azijski obali Bospora. Na drugi strani pa objavljajo ob priliki projektiranega sestanka med Nj. Vel. kraljem Aleksandrom

in Nj. Vel. kraljem Borisom londonske »Times« poročilo svojega sovjetskega dopisnika, ki pravi med drugim: »Bolgarski tisk naglašja izredni pomen tega sestanka med obema vladarjema in izraža željo, da bi se jima posrečilo rešiti posamezna vprašanja na način, ki bi čim tesnejše zblizal obe državi. Na drugi strani pa se v Sofiji zatrjuje, da bo tudi romunski zunanji minister Titulescu obiskal bolgarsko prestolnico še v teku oktobra.«

BEOGRAD, 3. oktobra. Današnje »Vreme« poroča iz Varne, da se bosta po vestih, ki krožijo po Beogradu, romunski kralj Karol in bolgarski kralj Boris v času med 10. in 15. oktobrom sestala na bolgarski kraljevski jahti na Črnem morju. To srečanje med romunskim in bolgarskim vladarjem naj bi bilo nekako nadaljevanje razgovorov, ki sta jih pričela kralj Aleksander in kralj Boris. Sestanku obeh kraljev se pripisuje velik pomen in naj bi po sedanjih verzijah služil tesnejšemu zblizanju med Bolgarsko in malo antanto.

Alarmantna vest o francoski kapitulaciji

POROČILO LISTA »ECHO DE PARIS«. — TAKEGA SPORAZUMA O RAZOROŽITVI PARLAMENT NE BI RATIFICIRAL.

PARIZ, 3. oktobra. »Echo de Paris« objavlja poročilo svojega dopisnika iz Ženeve, v katerem sporoča, da sta se predsednik francoske vlade Daladier in zunanji minister Paul-Boncour obvezala napram angleškemu zunanjemu ministru siru Simonu, da bo francoska vojska še v teku takojmenovane prehodne periode v smislu konvencije o razorožitvi zamenjana z milico, ki bo imela le 6- do 8-mesečni rok službe. Stalni stalež te vojske ne bo presegal 200.000 vojakov, enako število pa jih bo smela imeti tudi Nemčija. Ta vest je izzvala pri mali antanti in Poljski veliko razburjenje. Edina tolažba je to, da v Franciji ne bo mogoče najti parlamenta, ki bi ratificiral tako pogodbo.

PARIZ, 3. oktobra. Pertinaxova vest o odstopanju in popuščanju Francije v razorožitvenem vprašanju je izzvala v francoskih političnih krogih, kakor tudi v vsej ostali javnosti sil-

no začudenje, vendar pa v uresničevanje te vesti prav nihče ne veruje. Splošno se naglašja, da bi bil ves francoski narod najsrečnejši takrat, ko bi prišlo do dejanske razorožitve v smislu te vesti. Danes pa so razmere take, da o tem ne more biti niti govora. Če bi se pa to kljub vsemu izvršilo, bi pomenilo za Francijo samomor.

LONDON, 3. oktobra. Po pogajanjih, ki so se vodila med Macdonaldom in Daladierjem, se angleški tisk ne spušča v nobene kombinacije, niti ne objavlja kakih podrobnih informacij. Pač pa vsi listi naglašajo, da je angleška vlada trdno sklenila ukreniti vse, da se razorožitvena pogajanja ne prekinajo. »Daily Express« misli, da je Macdonald Daladierju predlagal za primer, da bi se ženevska pogajanja končala negativno, da se skliče konferenca štirih velesil, v kateri bi se povabile Združene države Severne Amerike kot opazovalec.

Vojni dolgovi in stabilizacija

LONDON, 3. oktobra. Vsi včerajšnji listi se bavijo z nadaljevanjem pogajanj o ureditvi vojnih dolgov z Združenimi državami, ki se bodo pričela v četrtek v Washingtonu. Vsi listi so absolutno optimistični in trdijo, da bodo pogajanja trajala le malo časa in da se bodo končala s pozitivnim rezultatom. V zvezi s tem bo prišlo takoj na dnevni red vprašanje stabilizacije funta in dolarja, ker je sporazum o likvidaciji vojnih dolgov izvedljiv samo na tej podlagi.

Strašen pokolj na Kubi

HAVANA, 3. oktobra. Sodruga je v pretekli noči napadla zapore, v katerih je bilo 300 vladni zvestih častnikov, jih izvlekla na cesto in jih tamkaj zverinsko pobila in poklala. Prebivalstva se loteva pravi delirij in proslavlja

vstaškega voditelja Batista kot nekekega kubanskega malega Napoleona. Nihče ne ve, kje se mudi predsednik San Martino. Po še nepotrjenih vestih je bil državni predsednik umorjen obenem s častniki.

ANGLIJA PROTI ITALIJANOM NA MALTI.

LONDON, 3. oktobra. Guverner Malte je izdal odlok, po katerem se morajo vsi tujci, ki živijo na Malti, do 10. t. m. prijaviti šefu policije. Tujci, o katerih se bo ugotovilo, da so v službi avtonomnih institucij na Malti, kakor tudi vsi oni, ki so predavali kot učitelji ali profesorji na zasebnih šolah, bodo izgnani z Malte.

ORKAN NA JAMAJKI.

KINGSTOWN, 3. oktobra. Nad Jamajko je divjal strašen orkan. O podrobnostih katastrofe doslej še ni nobenih poročil.

Dnevne vesti

Napredovanje v prosvetni službi. V 4. položajno skupino 1. stopnje je napredoval g. dr. Anton Kotnik, profesor realne gimnazije v Mariboru, v 4. položajno skupino 2. stopnje g. dr. Ivan Dornik, profesor klasične gimnazije v Mariboru, v 5. položajno skupino pa okrajna šolska nadzornika g. Leon Cepuder v Ptuj in g. Peter Močnik v Prevaljah.

Iz sodne službe. Za sodne pristave v 8. položajni skupini so imenovani: sodni pripravniki gg. Leopold Rupnik pri okrožnem sodišču v Mariboru, Ljudevik Gruden pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi in dr. Rudolf Kyowsky pri okrajnem sodišču v Mariboru.

Premestitev v prometni službi. S postaje Ljutomer je premeščen na postajo Zidan most prometni uradnik 9. položajne skupine g. Drago Mihajlovič.

Umrla je v tukajšnji bolnišnici 43letna zasebnica Marija Binderjeva. Pokopana bo danes ob pol 16. uri na magdalenskem pokopališču. Naj v miru počiva!

Posestno gibanje. Znano vilo industrija g. Jurca na Zrinjskega trgu je kupila ga. Rosnerjeva, žena veletrgovca, za 790.000 Din.

Maribor je pridobil letos 90 novih stanovanj. Letošnja gradbena sezona v našem mestu je v glavnem pri kraju. Od pomladi do jeseni je bilo zgrajenih v 29 novih poslopih le 90 stanovanj. Tega slabega gradbenega rezultata so krive predvsem neugodne gospodarske razmere in težka denarna kriza, vendar pa je upati, da bo bodoče leto v tem pogledu ugodnejše in srečnejše. Zgrajenih je bilo 13 enostanovanjskih vil in hišic, 9 dvostanovanjskih in po 3 štiri ter petstanovanjske. Zasilne stanovanjske hiše, ki jih grade mariborski stavbeniki za mariborsko mestno občino v Metelkovi ulici, so v sirovem stanju že dograjene in bodo vsak čas pod streho. Stanovalci, ki bi se radi vselili v te hiše, katerih je ogromno število, se bodo vselili v nova stanovanja še pred zimo.

Reorganizacija našega gasilstva. Pred dnevi je zasedalo v Beogradu starešinstvo Jugoslovanske gasilske zveze in so bili ob tej priliki vsi člani starešinstva tudi zapriženi. Po odredbi ministra za telesno vzgojo naroda morajo vsa prostovoljna gasilska društva in gasilske zajednice izvesti izredne občne zbornice, ki so določeni za prostovoljna gasilska društva v savski, dravski in donavski banovini na dan 22. oktobra. V teh banovinah se morajo izvršiti izredni občni zbori gasilskih žup dne 5. novembra, dočim bodo ostale gasilske zajednice zborovale 19. novembra.

Kakšne kandidate postavljajo marksisti. Na marksistični kandidatni listi za volitve v Delavsko zbornico, je bil na 37. mestu kot namestnik postavljen tudi g. Vinko Rojc, natakari iz Ljubljane, ki pa je odstopil kot kandidat z motivacijo, da ni bil nikdar marksist, temveč vedno zaveden nacionalist. Kakor kaže, so marksisti marsikaterega narodnega človeka postavili na svojo kandidatno listo in zato ni izključeno, da bo še kdo odstopil.

Okrajno učiteljsko društvo Maribor, levi breg, ima svoj redni občni zbor in nato zborovanje v soboto 7. t. m. ob pol 10. uri v Narodnem domu v Mariboru. Dnevni red: 1. Občni zbor s poročili vseh društvenih funkcionarjev, 2. zborovanje, in sicer: dopisi, situacijsko poročilo ter slučajnosti. Če bo dopuščal čas, bo predaval tov. predsednik o temi »Poti do reforme podeželske šole«. Eno uro pred zborovanjem, t. j. ob pol 9. uri, bo istotam seja društvenega upravnega in nadzornega odbora, h kateri naj točno pridejo vsi člani obeh odborov, skupščinski delegati in poročevalci raznih odsekov in ustanov z izgotovljenimi letnimi poročili. K zborovanju so iskreno vabljeni tudi nenaimešeni učitelji-ce in abiturienti-ke tega okraja! Apeliram na točno in polnoštevilno udeležbo članov, odsotnost je opravičiti! Tov. pozdravi! Miro Vauda, t. j. predsednik.

Licitacija najdenih predmetov. V uradu za najdene predmete na glavnem kolodvoru bo licitacija raznih predmetov, ki so jih potniki pozabili v vlakih in čakalnicah. Še v torek in v sredo, vsakokrat od 8. do 12. ure.

Slikarsko strokovno predavanje. Zadnje soboto je bilo za mariborske obrtnike res nekaj izrednega. G. Oldenbruch, ki vodi svetovnoznano slikarsko šolo pri Dunaju in je spisal že mnogo knjig o najnovejši slikarski in plesarski tehniki, je v prostorih tuk. Okrožnega odbora priredil obsežno razstavo svojih ročnih izdelkov in spisov in je v razstavnih prostorih skoro 2 uri predaval o najnovejšem načinu izdelovanja imulzijskih barv, s katerimi se na eni strani izdelek znatno zboljša kvalitativno, obenem pa zelo poceni radi manjše porabe dragocenega materiala. Razkazoval je na frapantno preprost način poliranje lakiranih ploskev, kakor tudi najnovejšo tehniko v lesnih imitacijah. Obrtnozadružni nadzornik g. Založnik je obžaloval, da je predavanju, katero je bilo v prvem redu namenjeno slikarski stroki, prav iz te stroke prisostvovalo razmeroma zelo malo zastopnikov, in se je predavatelju za njegov trud imenom zborničnega pospeševalnega zavoda iskreno zahvalil. Naglašal je, da kriza med obrtništvom v Jugoslaviji obstoja le v toliko, v kolikor obrtništvu ne sledi dovolj naglo tehničnemu napredku poedinih strok, in je predavatelj pokazal najboljšo pot, kako je mogoče odpraviti ta nedostatek. Priporočal je, da se prizadeje stroke zanimajo za večdnevni tečaj, ki ga je predavatelj pripravljen prirediti tudi v Mariboru. Za tečaj se je prijavilo takoj več interesentov.

Slikarski učni tečaj se prične drevi ob 18.30 v lokalu Mizarske produktivne zadruge v Tavčarjevi villi v Frančiškanski ulici števil. 12.

Zveza Maistrovih borcev v Mariboru obvešča, da je tajništvo v Narodnem domu. Uradne ure so v sredo in soboto od 18. do 19. ter ob nedeljah od 10. do 11. dopoldne.

Drugi praznik Društva za varstvo živali v Mariboru. Kakor je znano, je sklenil mednarodni kongres društev za varstvo živali v Firenci, da se bo praznoval 4. oktober, dan smrti največjega ljubitelja živali sv. Frančiška Asiškega, kot praznik varstva živali. Kakor lani, tako bo priredilo tudi letos tukajšnje Društvo za varstvo živali velik obhod po mestnih ulicah. Zato se vljudo vabijo vsi prijatelji živali iz mesta in bližnje okolice, da pridejo v nedeljo 9. t. m. ob 10.45 s svojimi štirinogimi spremljevalci na Zrinjskega trg od koder se bo pričel točno ob 11. uri pomikati sprevod skozi mesto. Ob neugodnem vremenu se preloži proslava na nedeljo 15. oktobra.

Zbor malih harmonikarjev ISSK Maribor. Poučuje gospod profesor Švaiger. Prijave sprejema tajnik g. Gustin v pisarni Grajski kino. Redni pouk vsak ponedeljek in četrtek. Začetniki od 4—5. l. odd. od 5.—6. ure na klasični gimnaziji, Koroščeva ulica.

Pomočniški odbor prireja plesno šolo v mali dvorani Narodnega doma. Pričetek v torek, dne 3. oktobra ob 20. uri, ter se nadaljuje vsak torek in petek. Poučeval bo g. Simončič.

Zanimanje Švicarjev za Dalmacijo. S Sušaka je prispelo predvčerajšnjim v Šibenik 60 švicarskih turistov, ki so si ogledali vse mestne zanimivosti in lepote okolice, nato pa nadaljevali potovanje proti Boki Kotorski.

Tujski promet v Mariboru. V mesecu septembru je bilo pri predstojništvu mestne policije zglašenih 1.445 tujcev, od teh 457 inozemcev. Med inozemci je bilo 141 oseb z Dunaja, 63 iz Gradca in 253 iz drugih mest.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 16 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 15 stopinj C; barometer je kazal pri 18 stopinjah 740, reduciran na ničlo pa 737,8; relativna vlaga 93; od včeraj na danes je padlo 1 mm dežja; vreme je deževno.

Sejem za svinje v Mariboru. Na zadnji sejem za svinje je bilo pripeljanih 361 svinj in 1 ovca, prodanih pa je bilo 165 svinj. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 6 tedenski 100—130 Din, 7 do 9 tednov stari 160—200 Din, 3 do 4 mesečni 240—300 Din, 5 do 7 mesečni 350—420 Din, 8 do 10 mesečni 500—560 Din in enoletni 650—700 Din. Kilogram žive teže 7 do 8,50 Din, mrtve pa 10 do 10,50 Din.

Izlet gostilničarjev v Slovenske gorice. Zveza združenj gostiln. obrti dravske banovine v Ljubljani je izdala na vse gostilničarje v Sloveniji poziv, da se udeležijo izleta, katerega priredi »Društvo prijateljev Slovenskih goric«, ki ga je ustanovil kakor znano zvezin ravnatelj g. Anton Peteln. Odziv za izlet je jako velik in bo vozil poseben vlak. Že sedaj so prijavljene močne skupine gostilničarjev, zato se vabijo še ostali gostilničarji, ki hočejo obiskati naše vinogradnike, da čimprej prijavijo svojo udeležbo.

Izlet v Marijino Celje. Tujsko-prometna zveza priredi v nedeljo 8. t. m. izlet v Marijino Celje. Odhod bo v nedeljo 8. t. m. ob pol 6. uri izpred hotela »Orel«. Vrnili se bomo v ponedeljek 9. t. m. preko Semmeringa. Cena za osebo znaša samo 210 Din. Prijave sprejema pisarna »Putnika« na Aleksandrovi cesti.

Drugi izlet v Slovenske gorice. V nedeljo 8. t. m. priredi Tujsko-prometna zveza drugi izlet v Slov. gorice, in sicer preko Cmureka, Apaške kotline in Gornje Radgone na visoko Kapelo. V znani gostilni Horvat bo skupen obed. Povratek bo preko Sv. Trojice in Sv. Lenarta. Voznina in obed staneta 70 Din. Odhod bo ob 5. uri izpred hotela »Orel«. Na izletu bomo obiskali tudi Meinlove vinograde pod vodstvom upravnika »Pajdaša« in ekonoma Robota. Informacije daje pisarna »Putnika« na Aleksandrovi cesti.

Spremenjena struga Drave. Narasla voda Drave je spremenila na raznih krajih dno reke in nanosila na prejšnje globočine ogromne množine proda. To dejstvo je zlasti neprijetno in pogosto tudi nevarno za splavarje, ker se zaradi kalne vode ne morejo pravilno orientirati pri spravljanju lesa, oziroma vodenju splavov. Na neki taki novi sipini pod Meljem je predvčerajšnjim naselil neki splav, ki so ga le z največjim naporom spravili spet v tok.

Otoški most za kurjavo siromakom. Kakor je znano, so ostali ostanki odnešenega mostu z Mariborskega otoka deloma v Zlatoličju deloma pa v Ptuj. Komisijski ogled zastopnikov mariborske mestne občine je ugotovil, da bi se prevozni stroški za vrnitev mostnih delov k otoku ne izplačali in je zato podarila ostanke mostu obema omenjenima občinama, ki jih bosta razdelili kot kurjavo svojim občinskim revežem.

Zopet krvave posledice fantovskega pretepa. Včeraj dopoldne so bili mariborski reševalci poklicani v Sv. Jurij ob Ščavnici, kjer so našli nevarno ranjenega 22letnega posestnikovega sina Viktorja Mertika od Sv. Jurija, ki so ga fantje v nočnem pretepu, ki je sledil popivanju ob priliki cerkvenega prošenja, večkrat zabodli z noži v desno stran prsi. Mertika so reševalci prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Avtomobil zgorel na cesti. Med vožnjo po veliki državni cesti med Slivnico in Framom se je včeraj nenadoma vnel na doslej še nepojasnjen način blagovni avtomobil mariborskega izdelovalca mestnih izdelkov Mihaela Hohnjeca. Spričo dejstva, da je bilo v avtomobilovem rezervoarju še okrog 50 litrov bencina, seveda ni bilo mogoče misliti na uspešno gašenje, ki so ga zaman poskušali izvesti framski gasilci. Avtomobil je popolnoma zgorel in so ostali na cesti samo uničeni kovinski deli vozila. Povzročena škoda znaša 100.000 Din in je kri-ta z zavarovalnino pri zavarovalnici »Triglav« v Ljubljani.

Kino Union. Od danes dalje prekrasni veletilm »Sanje vsake žene« z Gustav Fröhlichem, Noro Gregorjevo, Petrom Loorejem in Otom Walburgom. Zelo zabavna, napeta in prijetna vsebina v režiji genialnega režiserja Geze Bolvarya in komponista Roberta Stolza.

Grajski kino. Danes se začne izborna veseloligra »Dunaj v pesmi in ljubavi«. Mihael Bohnen, Paul Hörbiger, Lee Parry, Gretl Theimer. Najveselejša zabavna opereta, zadnjikrat v Mariboru.

Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz Josefi« grenčice.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 3. oktobra ob 20. uri: »Roksi«. Premiera. Red B.
Sreda, 4. oktobra: Zaprti.
Četrtek, 5. oktobra ob 20. uri: »Gospoda Glembajevi«. Red A.

Nove abonente sprejema še nadalje gledališka blagajna. (Tel. 2382.) Na razpologo je še nekaj dobrih sedežev, zlasti v ložah.

Abonentje reda B in A naj takoj dvignejo svoje izkaznice.

Prva ponovitev ob otvoritveni predstavi tako odlično uspele Krležine drame »Gospoda Glembajevi« bo v četrtek, 5. t. m. za red A. Nabavite si čimprej vstopnice!

Tretja letošnja premiera bo to nedeljo. To pot poide čez mariborski oder »Voda«, povsod uspela komedija pisatelja Jože Vombegarja. »Voda« je najboljša slovenska komedija poslednjega časa ter so njene posebne vrline: zelo zanimiv sižej, krepko orisani značaji in klen kmečki jezik. Režira Vl. Skrbinšek, v posameznih ulogah nastopi ves ženski in moški ansambl, zbor in komparzerija.

Zbor in štatisti, ki sodelujejo pri komediji »Voda«, imajo važno vajo drevi v torek 3. t. m. ob pol 20. uri v kazinski dvorani, jutri, v sredo 4. t. m. pa ob pol 20. uri na odru. Navzoči morajo biti vsi ki so sodelovali pri prvih vajah!

Pri železniških težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bluvanju učinite 1—2 časi naravne »Franz Josefove« vode temeljito iztrebljenje prebavi. Mnenja bolnišnične izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefova« grenčica se dobí v vsaki lekarni, drogeriji in vseh specerijskih trgovinah.

Žrtve narasle Mure. Zadnje veliko deževje je povzročilo tudi močen porast Mure, ki je na mnogih krajih prestopila bregove in uničila precej jesenskih pridelkov. Zaradi nevarno narasle vode niso mogli obratovati niti mlini niti brodovi, zaradi česar je bila nekaj dni pretrgana tudi vsaka zveza s Slovenskimi goricami. Ljudje so opazili v divjem vodnem toku tudi 2 mrtvi kravi in pa truplo neznane utoplenke. Kljub prizadevanju pa se jim ni posrečilo mrtvih teles spraviti na suho.

Nepremišljeno dejanje otroka. V enem preteklih večerov je našel službujoči kretnik Ošlovnik pri pregledu železniške proge v bližini postaje Moškanc na tračnicah velik kup kamenja, obenem pa je ugotovil, da je skušal neznan zlikovec tudi prestaviti kretnico, kar bi nedvomno povzročilo iztirjenje vlaka in nedogledno železniško katastrofo. Kmalu nato pa so orožniki izsledili atentatorja na železniško progo v osebi nekega 9letnega šolarja, ki je prejel od staršev primerno lekcijo.

Razne nesreče in nezgode. Pri Sv. Urbanu je napadel neki moški 26letnega posestnika Vinka Karnerja iz Kamnice in ga dvakrat zabodel v pleča. Pri padcu si je zlomil levo nogo pod kolenom 44letni posestnik Rajmund Grobelnik iz Lehana. V bližini Meljskega hriba so se splašili konji 44letnemu posestniku Ivanu Grandušku in prevrnili nanj voz, naložen s slamo. Pri tem je zadobil Grandušek nevarne poškodbe na glavi. Včeraj je pahnil neki deček 6letnega ključavničarjevega sina Karla Sitarja iz Maribora tako sirovo, da si je Sitar poškodoval desno ključnico. Pri popravljanju tračnic se je poškodoval na desni roki 43letni kretnik Ivan Lešnik s Pragerskega. V Bresternici je padel 48letni policijski delavec Ivan Hojnik tako nesrečno, da si je zlomil levo ključnico. Vsi poškodovanci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Ukradeno kolo. Ključavničarju državnih železnic Francu Perku je bilo včeraj ukradeno iz veže neke gostilne v Frankopanovi ulici kolo znamke »Puch« v vrednosti 2000 Din. Kolo ima evidenčno številko 51868.

Areiran je bil neki Jože Š., ki je osumljen, da je pred dnevi vplnil v samostan in odnesel okoli 1000 Din gotovine.

Odpis davka na dohodek od zemljišča

Pojasnilo finančne direkcije v Ljubljani.

Osnovni davek na dohodek od zemljišča se sme odpisati: a) ne glede na površino, če je letina poškodovane parcele uničena za več nego četrtino z ognjem, vodo, točo, poljskimi mišmi, rastlinsko ušjo ali kobilicami; b) če je prizadel škodo drug izreden in neodvrtljiv dogodek brez lastnikove krivde, n. pr. mraz, vihar, orkan, velika suša itd., toda samo, če ni zadel le posameznih parcel, ampak cele pokrajine. Poškodba za več nego četrtino letine je tudi v tem primeru pogoj za odpis vsake poškodovane parcele v dotični pokrajini.

Osnovni davek na zemljišče se ne odpiše, če je nastopila elementarna nezgoda takrat, ko so bili kmetijski pridelki že požeti. Za davčni odpis je pogoj, da je nastopil elementarni dogodek pred žetvijo ali med njo, ne pa po njej. Zaradi tega se odpis davka dovoli le, če je nastopil elementarni dogodek takrat, ko so bili poljski pridelki že požeti (oddeleni od tal), toda so bili še na polju.

Če se kako zemljišče v letu po gospodarskem običaju dvakrat obdelava, se očni prva obdelava z dvema tretjinama, druga pa z eno tretjino letine.

Pri mešanih obdelavah (n. pr. vinograd s sadjem, koruza s fižolom, rž z deteljo itd.) se očni poškodba glavnega ploda odnosno pridelka z dvema tretjinama, postranskega ploda pa z eno tretjino, če sta res oba uničena.

Odpis davka se ravna po velikosti škode, prizadete letini zemljišča in sicer: 1. Če je poškodovana več nego četrtina, a manj nego polovica letine, se odpiše 25% letnega osnovnega davka. 2. Če je poškodovana polovica, a manj nego tri četrtine letine, se odpiše 50% osnovnega davka. 3. Če je poškodovana vsa letina, se odpiše ves osnovni letni davek dotičnega zemljišča.

Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora prijaviti vsaka škoda, ki je bila prizadeta po elementu in ki daje pravico do odpisa davka, brez takse najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila.

Prijava mora vložiti v primerih pod a) davčni zavezanec sam ali njegov pooblaščenec; v primerih pod b) jo lahko vložijo oškodovani davčni zavezanci skupno, vložijo pa jo lahko tudi občinsko oblastvo samo. Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi (ne pri davčni upravi) lahko tudi po pošti. V prijavi — če je individualna —, to je, da jo vložijo posamezni posestnik, je treba

točno označiti poškodovane parcele ter navesti občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele; če je prijava skupna, je treba navesti, kateri in kolik del okoliša je poškodovan. V vsakem primeru mora navesti vložitelj prijave čas in vrsto elementarne nezgode ter prijavo podpisati. Prijave, ki so prispele tako pozno, da se po mnenju oblasti škoda ne da več ugotoviti, se morajo kot prepozno izročene takoj zavrniti. Zoper tak odlok je dopustna pritožba na finančno direkcijo v osmih dneh od dne obvestitve.

Škodo ugotovi na kraju komisija, ki je sestavljena iz enega uradnika katastrske uprave in dveh članov občine. Ocenjevanju škode mora prisostvovati zaradi potrebnih pojasnil starejšina vasi (župan), če ga vas ima in pa oškodovani davčni zavezanec.

Da bodo vedeli davčni zavezanci vlagati prijave na pravilni naslov, navajamo še pod katero katastrsko upravo spadajo področja posameznih davčnih uprav v dravski banovini: 1. področja davčnih uprav Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Kamnik, Litija, Logatec in Višnja gora spadajo pod katastrsko upravo v Ljubljani; 2. področje davčne uprave v

ALBUS terpentinovo milo

Skrivnost pranja:

Novem mestu ima tudi katastrsko upravo v Novem mestu; 3. področja davčnih uprav Kranj in Škofja Loka spadajo pod katastrsko upravo v Kranju; 4. področje davčne uprave v Radovljici spada pod kat. upravo Radovljica; 5. področje davčne uprave Kočevje spada pod katastrsko upravo v Kočevju; 6. področja davčnih uprav Brežice in Krško spada pod katastrsko upravo Krško; 7. področja davčnih uprav Celje, Laško, Konjice in Šmarje pri Jelšah spadajo pod katastrsko upravo v Celju; 8. področja davčnih uprav Slovenjgradec, Prevalje, Gor. čnih uprav Brežice in Krško spadajo pod upravo Slovenjgradec; 9. področji davčnih uprav Maribor in Slovenska Bistrica spadajo pod katastrsko upravo Maribor; 10. področja davčnih uprav Ptuj, Ormož, Ljutomer in Gornja Radgona spadajo pod katastrsko upravo Ptuj in 11. področji davčnih uprav Murska Sobota in Dolnja Lendava spadajo pod katastrsko upravo Murska Sobota.

teza režije in lastnega ustvarjanja. Splošno so bili vsi protagonisti nad našo povprečnostjo. Starega šefa firme Glembay Ltd Company, Ignacija Jacquesa Glembaya, je upodobil g. Grom zunanje in notranje uravnovešeno in dosegljivo včasih trenutke čiste pristnosti. Veliko igralsko inteligenco in notranjo ter zunanjo moč upodabljanja nam je znova izpričal g. V. Skrbinšek, kot Leon Glembay, sin starega; njegov nastop je pomenil zmago. Izklesan značaj nam je mojstrsko prikazal g. Daneš v starem Titusu Andronicusu Fabricyju Glembayu. Velik talent, ki se naglo razvija je razodel g. Nakrst v vlogi mladega odvetnika dr. Pube Fabricyja-Glembaya, dočim je pokazal g. P. Kovič v dr. Altmanu vso cinčno osebnost tega zdravnika. G. M. Furijan je igral zopet duhovnika, tokrat teologa dr. Alojzija Silberbrandta; dasi je bil po maski in psihološki osnovi dober, ni bil tako močan, kakor bi lahko bil. Manjše vloge so okviru primerno upodobili g. Harastovič nadporočnika, g. Blaž slugo, g. Medven polkovnika in g. Crnobori poročnika.

Vodilno žensko vlogo je dal režiser gđ. Starčevič, t. j. baronici Castellije-vi Glembayevi. Ker spada ta ženski lik v skupino onih, ki jim je igralka oblikovalno najbližja, je dosegla lep uspeh in tudi viden napredek. V dominikanki sestri Angeliki Glembayevi gđ. Kraljeva ni našla zunanje sijajne vloge, zato pa je zmagala s svojo notranjo poglobitvijo in umetniško dozorelo mirnostjo. Ostale tri ženske, polkovnica, gospa in njena hči so postranski liki. Upodobile so jih ga. Zakrajškova, ga. Dragutinovičeva in gđ. Križajeva.

Uspeh celotne predstave je bil velik, a tudi obisk je pričal, da se odvarja nova sezona ob velikem zanimanju občinstva.

Naša perutnina se uveljavlja v mednarodnem svetu. Na nedavni mednarodni perutninarski razstavi v Rimu, na kateri je sodelovalo 42 držav, je zasedla Jugoslavija 4. mesto za Anglijo, Nizozemsko in Dansko. Posebno so se odlikovale naše štajerske kokoši in pa jugoslovanske gosli.

Otvoritev gledališke sezone

M. Krleža: Gospoda Glembayevi.

Z neizprosno brezobzirnostjo je posegel Miroslav Krleža v »višjo« zagrebško družbo ter jo v svoji drami razgalil do nagega. Ti Glembayevi, ki stoje pred nami, niso le ena sama družina; dasi je delo vseskozi realistično, je vendar tudi simbolična podoba gospode, ki hoče igrati grandezzo, je pa v svojem jedru gnila, ker je kljub vsej zunanji kultiviranosti jara. In dasi je celokupnost docela negativna, je namen naposled le pozitiven. Na loga vsakega umetnika, tako je povedal naš Ivan Cankar, je vendar postaviti pred življenje zrcalo, da si v njem pogleda v obraz in se spozna. Prav to je hotel Miroslav Krleža z Glembayevimi, zato je opravil tudi pozitivno delo. V drami sami sta svetli samo dve osebi, Leone Glembay in sestra Angelika, toda tudi Leone je to le po svoji želji in volji, ne po moči, ki mu je nedostaja. Nazadnje se zruši še on, postane popoln Glembay...

Drama je silno močna, ker pa je njeno težišče v psihologiji in klenosti dialogov,

more popolnoma uspeti samo tedaj, če jo postavi na oder močan režiser. Tak režiser je nedvomno g. dr. B. Gavella, ki se nam je sedaj prvič predstavil in pričal tudi nas, da je njegov sloves docela upravičen. Pokazal je, da pozna Glembayeve do najsutilnejših psiholoških odtenkov in jim zna zato dati tudi adekvatno zunanjo podobo, individualno in kolektivno. Prav v tem je moč njegove realistične režije. Njegova režija ne pušča neregiranih problemov, ne dvoumnosti, ne kolebanja, človek ve: tako je in drugače sploh ne more biti! To je režija, ki prepričuje; a to je tisto, na kar režiserji povprečnega in podpovprečnega kova tako radi pozabljajo. Zadovoljni smo, da smo spoznali Krležo prav potem dr. Gavella!

Delu in režiji ustrezajoča je bila tudi igra. Naši igralci so pokazali pri premieri v nedeljo zvečer, da so v dobrih režiserskih rokah dokaj bogat material, ki se dá voljno oblikovati v umetnost, ki je si n-

Albin Šavli:

Eksperiment

Vagabund se je previdno ozrl, in ko ni opazil ničesar sumljivega, je pritisnil na zvonec.

Malo poprej se je bil zmužnil skozi vrtna vrata v dvorec. Razkošna dekoracija hodnikov. Mramornati kipi in palme ob umetniških ograjah. S pisanimi preprogami razprostrto stopnišče. Vse je pričalo, da tu domuje svet privilegiranih. Vagabund je zaman prisluskoval ob ključavnici. Od nikoder ni bilo čuti korakov. Iznova je pritisnil na zvonec. Zopet je zaman prisluskoval.

Končno so se vrata le odprla in med njimi se je prikazala rdečelična glava starejši služkinje. Ženska se je zdržnila pri pogledu na čudnega tujca v raztrganih hlačah in umazanem jopiču. Na nogah je imel ogromne čevlje, vse bele od cestnega prahu; na njih se je še držalo posušeno blato prejšnjih deževnih dni. Izpod starinskega pokrivala so štrleli v svet mogočni kuštravi lasje. Njegovo suho lice je bilo poraščeno v goste, neurejeno črno brado, ki menda še ni videla brivca. Služkinja je hotela zapreti vrata, toda človek je vtaknil storžalo v odprtino in roko položil na kljuko.

»Oprostite, ali mi ne sprejemamo beračev,« je obotavljaje se izstisnila iz sebe.

»Tako? Nisem tega vedel. Sicer pa ne prihajam s tem namenom. Sporočite senoriti Dolores, da stoji pred vrati človek, ki ji prinaša važnih vesti.«

»Milostljivi senoriti? Mar jo vi poznate?« se je služkinji razvezal jezik.

»Vam nič mar, če je poznam ali ne,« je osorno odvrnil vagabund. »Stopite takoj do nje, ali pa jo bom poiskal sam.«

Žena se je preplašeno oddaljila. »Lahko vstopite,« je izpregovorila, ko se je malo za tem zopet prikazala. Odvedla je berača v sprejemnico. »Tu boste počakali; senorita bo takoj prispe-la,« je pristavila in ponudivši mu udoben pleten naslanjač, urno odbrzela iz sobe.

Vagabund je sedel in preletel z očmi salon. Bil je bogato opremljen. Pohištvo iz mahagonijevega lesa je bilo okusno razpostavljeno. Vsak, tudi najmanjši predmet je bil na svojem pravem mestu. Videlo se je, da tu upravlja večša roka.

V velikem stenskem zrcalu sebi nasproti je zagledal svoj lik, ki je bil v tako drastičnem nasprotju z okolico. Tujec se je nalahno nasmešnil.

Po stenah so visele starinske slike iju-din v srednjeveških oklepih. Tudi nekaj modernih frakov je bilo med njimi. Posebno neka slika je zelo privlekla nase pozornost neuglednega gosta. Predstavljala je portret mladega lepega moža. Dolgo ni odmeknil pogleda od nje. Opazil je, da je za razliko od ostalih okrašena z vencem svežih narcis.

Od zunaj so se v tem zaslišali približavajoči se koraki. Zavesa se je odgrnila in vstopilo je mlado dekle. Vagabundu so neopazno vzdrhtele ustne.

Bila je sloke, nežne postave, ter krasnega ovalnega obraza. Mehki, temni kodri so se ji v dražestnem neredu vsipali po belem vratu. Vprašujoče se je zazrla v neznanca. Pri pogledu nanj se ji je izvil iz grudi lahen krič. Nesigurno in v primerni razdalji je zavzela mesto njemu

nasproti.

»Prinašam vesti od Amadea,« je počasi začel tujec.

Dekletovo blede lice je živo zardelo. Hladna rezerviranost in zaničljiva poteza okoli ust sta v hipu izginili.

»Od Amadea? Od mojega Amadea? Oh, govorite dobri človek! Povejte mi vse, kar vam je znano! Moj Bog, saj že dve leti ne vem ničesar o njem. Kaj se je zgodilo z njim? Kje je prav za prav?«

Vagabund je prisledel bliže.

»V Braziliji. V Rio de Janeiru.«

»Mar ne več na Antilih? Vendar ni opustil svojih plantaž?« Senorita je vzela z bližnje mizice čipkast robčič ter ga začela nervozno mečkati med prsti. Nestrpno je pričakovala odgovora. Potepuh jo je ostro meril z očmi.

»O, nikakor!« je nato povzel. »Še razširil jih je. Lani si je z uspešnimi speculacijami nagromadil silno premoženje. Postal je na borzi kavn ena najvplivnejših oseb.«

»Dios! To je divno!« je dekle emfatično plosknilo z rokami. »Saj sem vedno dejala, da tiči genij v mojem Amadeu. Toda povejte mi vendar — ne zamerite mi tega vprašanja, — kdo ste vi? Meni je še marsikaj nerazumljivega.« je dodala in vrgla pogled na njegovo skrajno siromašno obleko.

»To izveste še pravočasno,« je tiho dejal berač. »Amadeo me pošilja k vam z nalogo...«

»S kakšno nalogo?«

»Z vprašanjem, na katero želi vedeti točen odgovor. Namreč: če ga vi še vedno ljubite kot nekdanj?«

»Mar dvomi? Kako me more tako mu-

čiti? Oh, jaz nesrečnica! Njegovo neupanje bo moja smrt. Sporočite mu,« ga je prijala z eno roko za rame, dočim je z drugo pokazala na portret mladega moža med narcisami, »javite mu, da je njegova slika še edina tolažba, ki mi daje moči, da v teh dveh dolgih letih še nisem obolela od silnega kopnenja po njem. V njenih divnih očeh so se zalesketale solze.« »Dragi gospod,« je še drugo roko položila na vagabundovo ramo, »rečite mi vendar že njegov naslov. Ne morem več strpeti v tej negotovosti.« Pristrčno ga je gledala v črne, žive oči, ki so se čudno svetile.

»Tudi na to vam še pravočasno odgovorim,« je kratko odgovoril tujec. »Toda pred tem bi vas še opozoril na nekaj, kar gotovo ni brez važnosti.«

Zopet jo je ostro premeril z očmi. Suho je nadaljeval: »Malo poprej sem vam v kratkih črtah opisal njegove finančne uspehe v preteklem letu. Toda zamolčal sem njegovo sedanje stanje.«

»Kaj mislite s tem reči?« je začudeno vprašala. »To pomeni, da...«

Vagabund se je bliže nagnil in jedva slišno izpregovoril: »To pomeni nič več in nič manj, kakor, da je ob vse, kar je nekoč imel. Razumete li? Ob vse. Danes je berač, kot jaz.«

Dolores je prebledela. Hotela je nekaj povedati, toda beseda ji je zastala. V svoji razburjenosti je pričela trgati čipkasti robčič, kar potepuhu ni ostalo nezapaženo. Toda kmalu so poteze njene lepega obraza zopet poprijeli oni hladni izraz, ki so ga imele v začetku. Tudi njena razburjenost je med tem popolnoma izginila.

(Konec jutri)

Maribor: Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnostih človeške prošlosti

Jafis je ostal v sobi sam. Strmel je v tla in čudno mu je bilo pri duši. Dosegel je svoj prvi cilj. Ujel je Morajo in jo izročil ljudstvu, da jo sodi. Kako jo bo sodilo, je vedel prav dobro. Kljub temu mu je bilo tesno. Sovraštvo, ki se je bilo rodilo iz njegove prejšnje ljubezni do nje, je zopet ugasnilo in znova je čutil samo še to, da je to žensko nekoč ljubil in bi bil storil zanjo vse na svetu.

»Saj ni bila sama kriva, da je bila taka,« se mu je nenadoma zazdelo. Krive so bile razmere v katerih je bila rojena in vzgojena. Kriva je bila družba, ki je razdelila ljudi v »višje« in »nižje«, v ene, ki jim je dovoljeno vse brez kazni, in v druge, ki morajo biti slepo orodje prvih.

Skoraj bi bil planil za množico, ki je odvedla Morajo, da bi jo osvobodil in ji odpustil. Čutil je, da vlečejo po stopnicah z glavo navzdol ne samo njo, marveč tudi njega samega, velik kos njegovega življenja. Tako je stal sam, sam sredi sobe in strmel v tla, kakor da ne bi bilo revolucije in nevarnosti. Iz svojih misli se je predramil šele takrat, ko je stopil preden Doljan in ga ogovoril:

»Razumem te, prijatelj,« je dejal. »S tem trenutkom se je zaključilo tvoje do-

sedanje življenje in stopiti ti bo treba v novo. Toda otresi se sanj, dečko! Sedaj ni časa za sentimentalnosti. Vsak trenutek nas lahko napadejo vladne čete. Pričakujem protiudarca, zato se moramo temeljito pripraviti. Sedaj je naš položaj neprimerno boljši, kakor prej; aparat imamo, s katerim se lahko enakovredno postavimo v bran svojim nasprotnikom. Pojdi!«

»Lahko je tebi,« je odgovoril Jafis. »Revolucija ti bo prinesla bitje, ki ga ljubiš, meni pa je vzela tisto žensko, na katero sem bil navezan s tisoč vezmi, dasi je bila zločinka in sem jo smrtno sovražil. Glej, kako neenaka je usoda!«

»Ne fivali dneva pred večerom,« je dejal Doljan zamišljeno. »Tudi usoda moje ljubezni še ni zaključena. Med tem, ko se borim jaz proti vladi za revolucijo množic, stoji ona, ki jo ljubim, na strani vlade. V palači predsedstva je, ali pa v svojem dvorcu. Gotovo že ve, da sem s teboj vred voditelj revolucije. Kako predoja moje delo? Me še ljubi? Me morda že ne sovraži, oboja in zaničuje? Toda glej, ta trenutek so pred nama drugačne naloge, pred nama je končni boj za tiste velike reči, ki sva se jim bila posvetila. Ne misliva na zasebne zadeve! Za vse to

bova imela dovelj časa pozneje, če se nama ne bo zgodilo tako, kakor se je onim našim bratom in sestrami, ki leže tu spodaj na ulici v večnem spanju...«

»Prav imaš,« je odgovoril Jafis. »Biti morava trdna in brezčutna. Voditelji revolucije in začetniki velikih stvari ne smejo poznati sentimentalnosti.«

Prav tedaj, ko sta Doljan in Jafis razmišljala o usodi svoje ljubezni, so pa zunaj na ulici divjale razbesnele množice in se pripravljale, da izvršijo sodbo nad Tutalisom in Morajo...

L.

Senator Tutalis in Moraja sta zaman premišljevala, kako je bilo mogoče, da so vstali iz Doljanom in Jafisom na čelu tako naglo vdrl v palačo zunanjega ministrstva. Množice, ki so se bile zbrale zunaj na ulici, so popadale mrtve na tla, pokošene kakor trava po strašnih, nepremagljivih žarkih smrti. Tudi oboroženi četniki, ki so stali pri glavnem vhodu, se niso rešili. Kako sta potem Doljan in Jafis prišla v senatorjev kabinet? Kako sta mogla premagati vso oboroženo moč, razvrščeno po stopnišču in hodnikih?

Da, to jima je bila uganka, nerazrešljiva uganka, ki jima je mučila možgane še v zadnjih trenutkih pred smrtjo. Odgovora nista našla in nihče ga jima ni dal. Moraja ga sploh ne bi bil mogel dati. In vendar je stal senator Tutalis vsaj za trenutek tik poleg človeka, ki je edini omogočil njegov strašni poraz in s tem sploh po raz vlade in njene obrambe. Ta mož je bil mehanik Sardaniplis...

Jafis je Sardaniplisa poznal samo mimogrede; vedel je sicer, da je pristaš vstašev, vendar mu ni poveril nobene posebne naloge in ni od njega ničesar pričakoval.

Sardaniplis je bil zaposlen pri nadziranju in popravljanju podzemskih vozil. Ko je nenadoma nastala v podmorju popolna tema, se je čisto slučajno mudil tik pod Morajinim dvorcem. Nadziral in izboljševal je neko napeljavno in se prestrašil prav tako, kakor vsakdo drugi, ko je videl, da je vsenaokoli nastala strašna tema in ni v nobenem vidu nobene energije več. Bil je ujet sredi predora in le z največjim naporom se mu je posrečilo priti do prvega dvigala, ki je vodilo v palačo notranjega ministrstva. Bilo je to prav ono, do katerega je pozneje pribežal porov iz palače predsedstva senator Tutalis. Sardaniplis je splezal po kovinskih drogovi do vrat v pritličje, kjer ga je opazil in ustavil častnik Saris, ki je pravkar razvrščal straže.

»Kdo ste?« je zaklical in mu nameril orožje na prsa.

»Mehanik Sardaniplis,« je mirno odgovoril tujec.

»Kaj delate tu? Odkod prihajate?«

»Nadziral sem po svoji službeni dolžnosti vode podzemskih vozil. Naenkrat je razsvetljava ugasnila in tudi energije je zmanjkalo. Tako sem se le z največjim naporom in s pomočjo male žepne svetilke privlekel do tega dvigala ter se rešil na površino. Zdi se mi, da sem v palači ministrstva notranjih zadev.«

Sport

Tekmovanje za prvenstvo male antante in Poljske v rokoborbi. Preteklo soboto in nedeljo se je vršilo v Zagrebu tekmovalje v rokoborbi za prvenstvo male antante in Poljske. Končni rezultati so bili v posameznih kategorijah naslednji: **Ban tam:** 1. Horvat (R), 2. Endres (CSR), 3. Rokita (P), **Perolanka:** 1. Tojar (R), 2. Cervinka (CSR), 3. Branković (J), **Lahka:** Dragomir (R), 2. Janda (CSR), 3. Šafrinč (J), **Welter:** 1. Jaroš (CSR), 2. Lazar (R), 3. Prpič (J), **Srednja:** 1. Galuška (P), 2. Zvonar (CSR), 3. Ungar (R), **Polteška:** 1. Vilas (CSR), 2. Palković (J), 3. Gestovinski (P), **Težka:** 1. Mraček (CSR), 2. Gvozdž (P), 3. Stiegelbauer (R). Po točkah je stanje naslednje: Češkoslovaška 17, Rumunija 13, Poljska 7 in Jugoslavija 5.

Tekmovanje za podzvezno prvenstvo LNP se nadaljuje v nedeljo 8. t. m., in sicer se srečajo v Mariboru Hermes:Železničar, v Celju ISSK Maribor:SSK Celje in v Čakovcu Čakovčevski SK:Rapid.

Nacionalna liga. V nedeljo 8. t. m. se odigrava naslednje tekme: v Zagrebu Gradanski:Hašk, v Beogradu BSK:Primorje, v Splitu Hajduk:Jugoslavija, v Sarajevu Slavija (O):Slavija (S) in v Novem Sadu Vojvodina:BASK.

Prireditve Mariborske zimskosportne podzveze v prihodnji zimskosportni sezoni. 7. januarja 1934 na drsališču pri Treh

ribnikih: hockey tekma na ledu med Ilirijo (Ljubljana) in KACom (Celovec); 14. januarja: klubske smuške tekme; 21. januarja: tekmovalje za podzvezno prvenstvo na 18 km v kombiniranem tekmovalju; 28. januarja: skakalne tekme za podzvezno prvenstvo na belnavski skakalnici.

Lažni admiral in mlada milijonarka

Policija v Bordeauxu je bila opozorjena, da živi v mestu mlad častnik, ki se predstavlja za admirala grofa Marcela Rouxa de Layssa. Mož je bil izvalil od neke milijonarne teške tisočake. Detektivji so se začeli zanimati zanj in sledili so mu tudi na parnik »Mexiko«, kjer je bil naročil za svojega prijatelja kabino, sam si je pa dal na parniku izkazovati kot lažni admiral vse vojaške časti. Detektivji so zvedeli, da so možu na stečaj odprta vrata v salone bogatih plemičev in da se je zaročil s hčerko neke zelo ugledne in bogate rodbine.

»Zakaj pa ne nosite uniforme?« ga je vprašala nekoč zaročenka. Admiral je namreč hodil v uniformi kapetana. Odgovoril je, da ima v Bordeauxu tajno poslanstvo. Detektivji so bili pa že izvahali v mestu krojača, pri katerem si je dal dozdnevni admiral napraviti kapitansko uniformo. Marcel Roux je v rodbini svoje zaročenke izjavil, da ima v Medoxu 100.000 frankov vreden grad, njegova me-

sečna plača pa znaša 70.000 frankov. Nekaj dni nato je bil mož aretiran, ker se je izkazalo, da gre za pustolovca. Ko je pri zaslišanju podpisoval protokol, je naglo napisal: »Marcel Albert de Roux, v naslednjem hipu je pa »de« prečrtal.

Pritlikavci imajo srečo

Tudi pritlikavci so privlačni v očeh po originalnosti hrepenečih žensk, ki si pač mislijo, da je majhen mož boljši od velikega, če pridejo v zakon na vrsto prepri. V Nemčiji so se potegovali pred leti tri lepoticke za pritlikavca Lisza, baje najmanjšega možička na svetu. Pritlikavec je končno sklenil napraviti njihovi ljubosumnosti konec in se je z eno poročil. Izbral si je bogato vdovo, visoko 1.40, dočim meri sam komaj dobrih 70 cm. Na Holandskem imajo pritlikavca Andreassa Freya, ki se je zaročil te dni s hčerko znanega trgovca z demanti Weissa v Amsterdamu. Možič je nastopal v varietetu, pa je nekega dne med produciranjem »padel« z vrvi naravnost na srce lepe Annie Weissove; njen oče je pa strmel, ko je zvedel za pritlikav-

čevo produkcijo. Seveda so skripali z zobmi sinovi bogatih amsterdamskih rodbin, ki so se morali obrisati pod nosom za najbogatejšo nevesto. Pritlikavec je pa znal potolažiti tudi bodočega tasta s tem, da je opustil svoj poklic in se posvetil trgovini. To bo za Weissovo trgovinico velika reklama, ker bo imela najmanjšega šefa na svetu, kajti Frey je visok komaj 70 cm. Pritlikavec postane najboljši mož v Amsterdamu.

Nenavaden vzrok avtomobilske katastrofe.

Trgovski pomočnik Samuel Jörger na Dunaju je zadel pred dnevi v razredni loteriji 1.000 šilingov. Od silnega veselja si je izposodil avtomobil in povabil več svojih prijateljev na izlet. Družba se je najprej obilno okrepčala z jedačo in pijačo, nato pa sedla v avtomobil, ne da bi sploh pomislila na to, da Jörger ne zna voziti, čeprav se je tega nekaj časa učil. Najmanj pa je seveda na to mislil Jörger sam. Na dunajski periferiji se je Jörger hotel izogniti nekemu avtomobilu, pri tem pa je nenadoma izgubil oblast nad volanom in zavozil z veliko brzino v občestni jarek. Dočim so štirje Jörgerovi prijatelji zadobili le lažje poškodbe, je obležal gostitelj smrtno ranjen pod razbitim vozilom. Verjetno je, da ostanek Jörgerovega »srečnega« dobitka najbrže ne bo zadostoval za popravilo avtomobila.

Mali oglasi

Razno

SPREJEM VAJENCEV V VAJENSKI DOM V LJUBLJANI
Sprejemamo v dobro vzgoje z izdatno hrano in stanovanjem vajence vseh strok. Mesečna oskrbina Din 300.— Redno obratovanje se je pričelo s 1. oktobrom. Obrtniški vajenski dom v Ljubljani, Lipičeva ul. 2. Telefon 35-23. 3743

MOJSTRI,
ki iščete vajence katerekoli stroke se obrnite na Obrtniški vajenski dom v Ljubljani, Lipičeva ul. 2. 3742

IZJAVLJAM,
da nisem plačnik za dolgove moje žene Marije, — Martin Beribak, Košaki. 3741

SVARILO!
Opozarjam vsakogar, da nisem na noben način plačnik za event. dolgove, katere bi napravila moja žena Marija Flucher. — Leopold Flucher. 3740

HIRALOG-GRAFOLOG

TIMOFEJEV
sprejema v hotelu »Zamorje« Maribor. 3736

NEVESTE IN ŽENINI!

Prodaj iz svojega velikega skladišča takoj: kompletne spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Cene nižje, ki so sploh mogoče. Prilika, kot je še ni bilo. Alfred Vicher, zaloga pohištva, Koroška 53, Maribor. 3715

Pouk

ENGLISH LESSONS
Miss Edith Oxley, Kerkova ulica 18/II. Govorne ure od 11. do 12. in od 20. ure naprej. 3647

Znanja želi

MLAD GOSPOD
želi znanja s prijetno gospodnično do 24 let, milega znanca. Ponudbe pod »Ljubav« na upravo »Večernika«. 3738

Prodaj

TRICETRINSKE GOSLI
prodaj. Rajčeva ulica 13. 3662

Dilaško stanovanje

SOSTANOVALKO,
dijakinjo ali gospodično, sprejem v vso oskrbo. Cvetlična ulica 21, I. 3737

Sobo odda

LEPO OPREMLJENO.
zračno sobo z električno razsvetljavo, z uporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Dr. Verstovškova ul. 6, II. vrata 19. 6017

ODDAM TAKOJ SOBO
z dvema posteljami in prostim vodom. Meljska cesta 93. 3745

LEPO, ČISTO, PARKETIRANO SOBO
z vso oskrbo ali brez, oddam. Sodna ulica 30, II. desno. 3654

SOBO PRI PARKU.

Izredno lepo in okusno opremljeno, zračno, z elektr. razsvetljavo, posebnim vodom se odda s 1. okt. eni ali dvema solidnima osebam. Vprašati: Vrazova ul. št. 6. pritl. levo. 6020

PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO

oddam takoj. Vprašati: Radvanjska cesta 30. 3739

BOLJŠO GOSPODIČNO

sprejme vdova na stanovanje in preskrbo. Rajčeva ulica 10, I. nadstr. 3747

VELIKO, SOLNČNO SOBO

s številnim, oddam. Dravška ulica 10, Benet. 3744

LEPO OPREMLJENO.

zračno sobo z električno razsvetljavo, z uporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi lista. 6017

Knjigarna in papirnica Tiskovne zadruge v Mariboru Aleksandrova cesta 13

priporoča za šolsko sezijo vse šolske knjige in potrebščine za vse vrste šol po zelo nizkih cenah. Javni in privatni uslužbenci se lahko poslužujejo ugodnosti plačavanja v obrokih.